

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
------------	-----------	---------

17:50	18:49	19:20	תל אביב
17:48	19:52	19:24	ירושלים
17:49	18:47	19:18	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלוך טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

הקב"ה מנהל את העולם

כל הבריאה כולה צועקת שהקב"ה ברא ומנהל את העולם...

דור הפלגה

פרשת השבוע מסתיימת בעניינם של דור הפלגה, אשר יזמו לחטוא כנגד הבורא ית', והתורה מעידה כי הדרך היחידה לסיכול מזימתם היתה לפרק את הגיבוש והאחדות ביניהם.

הדבר מעורר מחשבה: הרי הקדוש ברוך הוא כל יכול, ברגע אחד הוא יכול להפוך שמים וארץ ולשדד מערכות הטבע, וכאן - מבהיר בורא עולם כי מול חבורה מגובשת ומאוחדת הפתרון הפשוט הוא לפרק את האיחוד, להפריד את הגיבוש ביניהם.

ביאר ה'חידושי הרי"ם' זי"ע את המסר הנפלא הנובע מכאן: הקדוש ברוך הוא כונן בטבע הבריאה, שלקבוצה מאוחדת יש כח רב ועצום שיכול לחולל שינויים כבירים, עד שדבר לא יוכל לעמוד בדרכו. דור הפלגה היו מאוחדים בדעה, מגובשים כקבוצה, הרבה יחידים שהפכו למקשה אחת - וממילא 'לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות' כפי שמעידה התורה, והפתרון היחיד הוא לפרק את האחדות ביניהם.

אחדות באה לידי ביטוי גם בהתעניינות כנה ועמוקה בזולת, בדאגה לחברי הטוב, ב'לחיות' את חייו ולחיות את חוויותיו באופן אישי ממש, שמחה בשמחתו וצער בצערו. כאשר חברי עורך שמחה - אני משתתף בשמחתו מתוך שמחה עמוקה, כאילו השמחה היא שלי, כי למעשה אנחנו משפחה אחת. כאשר חברי נתון בצרה, עמו אני נתון בצרה, כואב את כאבו ומצטער בצערו, כי אני והוא איננו שני בודדים, כי אם אחד מאוחד!

למחר תבא למחר בא אצלו אמר לו מה אתה לובש אמר לו בגד אמר לו מי עשאו אמר לו האורג אמר לו איני מאמינך הראני דבר ברור אמר לו ומה אראה לך ואין אתה יודע שהאורג עשהו אמר לו ואתה אינך יודע שהקדוש ברוך הוא ברא עולמו. כשהלך אותו המין אמרו לו תלמידיו מהו הדבר ברור אמר להם בניי כשם שהבית מודיע על הבנאי והבגד מודיע על האורג והדלת מודיע על הנגר כך העולם מודיע על הקדוש ברוך הוא שהוא בראו!

מעשה בבית ספר בקיבוץ שמאלני שהמורה אמרה לתלמידים, אתם רואים את השלחן? סימן שיש שלחן. רואים את החלון? סימן שיש חלון. רואים את הקב"ה? סימן ש... קם תלמיד אחד, תימני וביקש רשות לדבר, חברים, אתם רואים את הלוח? כן. סימן שיש לוח. אתם רואים את התקרה? סימן שיש תקרה. אתם רואים את העיפרון? סימן שיש עיפרון. אתם רואים את השכל של המורה? לא. סימן שאין למורה שכל.

יש אנשים שיאמינו אמונה עיוורת במדענים, ולא מאמינים בתורה הק'. מעשה באתר ארכיאולוגי בקסריה, שאלו את השומר בן כמה שנים הכד הזה? אמר להם בן עשרים מיליון שנה ושבעים. צחקו ושאלו מה זה השבועיים? הסביר להם: לפני שבועיים היה כאן ארכיאולוג גדול, והוא אמר שזה מלפני עשרים מיליון שנה, עברו שבועיים מאז...

איך אפשר להגיע לאמונה? לחזק את התורה והמוסר בלבנו. לאחר השואה היו אנשים שאיבדו את הזיכרון שלהם מחולשה ורעב. היו ילדים שלא זיהו את הוריהם מרוב חולשה. האם לא מכירים אותם? ודאי מכירים הם את אבא ואת אמא, אלא שכעת הם חולים ואינם מזהים, תן להם אוכל, יתחזקו ותחזור ההכרה שלהם לגמרי.

אף נשמת ישראל משתוקקת לבורא העולם, חלושה היא מרעב של תורה ומצוות, תן לה תורה ומוסר, תן לה אוכל לנשמה, ותראה ותיווכח איזה לפיד אש הם נעשים! שבת שלום.

כל הבריאה כולה ברא הקב"ה בששה ימים, את כל הבריאה כולה מהחי הצומח הדומם והמדבר. והנה חלילה אם אבקש מאדם למחוק אות אחת מהתורה, רעד וחלחלה יעבור בו. מי שאומר שהעולם "טבע" הוא לא מוחק רק אות אחת אלא מוחק את כל התורה כולה!

אחד מגדולי חכמי ישראל היה רבי שלמה אליעזר אלפנדי זי"ע"א הסבא קדישא [בעל שו"ת מהרש"א], פעם היתה רעידת אדמה קשה בעולם, ובסעודת סיום מסכת שהשתתף בה הסבא קדישא, ישבו גם שתי סטודנטים והסבירו את הרעידה לפי הטבע. הסבא קדישא קם בתקיפות וזעק: מה טבע? הכל ברצון השם, אם ירצה ה' עכשיו יהיה עכשיו רעידת אדמה. ובאותו הרגע רעדו כל תורכי מרעידת אדמה!

צריך לדעת כי יש בעל הבית המנהיג את הברה, העולם אינו מתנהל בהפקר, הכל מעשי ידיו יתברך והכל מתחת ידו מושגת. למה ה' ברא שמש אחת בדיוק, למה לא שתיים? אם הייתה עוד שמש היינו שניצלים... אפילו אם היה המרחק של השמש מעט פחות היינו נצלים!

קחו את הכופר הכי גדול, ואומרים לו: תאר לעצמך פצצת אטום מחסלת את כדור הארץ, מחסלים את כל היקום, אין אנשים ואין חיות לא עצים ולא כלום. תגיד לי, האם יקום מהאדמה איזה דב, איזה פיל... למה אתה כן מאמין שפעם לפני שנים רבות קמו מהאדמה בעצמם... אלפי סוגי דגים, ציפורים, מעופפים פרפרים, חיות ובהמות.

דוד המלך ע"ה אומר: מה רבו מעשיך ד' כולם בחכמה עשית. מה הדגש "כולם". תארו לעצמכם שנופל כלי זכוכית ענק ומתרסק, האם יצא מזה כפית? מזלג? יכול להיות שיצא מזה סט מפואר של סכו"ם?! **אין יכול להבוא עולם מושלם כל כך, בלי שום דפקט, בלי הבורא ית' שבוא אותו בחכמה ובתבונה.** וזהו ההדגש כולם בחכמה עשית! המוח. כמה מרתק הוא מחקר המוח! לא מסוגלים לרדת לקצה חכמת הבריאה, "אשר יצר את האדם בחכמה".

ואיתא במדרש (תמורה השלם פרק ה), ומעשה שבא מין אחד ואמר לרבי עקיבא העולם הזה מי בראו אמר לו הקדוש ברוך הוא אמר לו הראני דבר ברור אמר לו

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

רגע חושבים עמ' 4

פרשת השבוע עמ' 3

פינת ההלכה עמ' 3

סיפור לשבת עמ' 2

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

טיסה בהשגחה פרטית

שייערך בעוד ימים ספורים, שם יוכל להרחיב את ידיעותיו בנושא המרתק...

הטיסה הסתיימה בנחיתה רגועה ושלווה בפריז המוארת, כשהרב והדייל מחליפים טלפונים לצורך המשך היכרות. נפשם נקשרה זה בזה, ואחרי מספר ימים - נפגשו שוב על המדשאות המבלבלות שבחזית המלון בו נערך הסמינר. הדייל שנכנס לסמינר מצא בו את התשובות לשאלות שהעסיקו אותו, והוקסם מיופיה של היהדות - אותה לא הכיר עד עתה...

מדהים להיווכח עד כמה גדול כח התפילה, לעכב טיסה באופן מסתורי כל כך ולהשיב לבו של דייל לאביו שבשמים. כמה תפילה אחת בודדה יכולה לחולל, לשנות, להפוך סדרי עולם, לפעול עד אין קץ. אך בזאת לא מסתיים הסיפור, ויש לו פרק המשך שנראה כלקוח מהאגדות, אך כך בדיוק התרחש כפי שמעיד הרב זאיד באווננו:

תקופה חלפה, והדייל שכבר עשה צעדים משמעותיים בשמירת המצוות, התקשר אל הרב בערב אחד. 'מציעים לי את נערה פלונית לשידוך', אמר, 'ואני מבקש כי הרב יברר עליה לפני שנצא לדרך'.

הרב זאיד הסכים, ובבירוריו, הופתע לשמוע את הצד השני של הסיפור, כשהכל פתאום מתחבר: אותה נערה שהתפללה והתעכבה וכמעט שאיחרה את הטיסה - היתה נערה שלא גדלה על ברכי התורה והמצוות, והדבר קרה זמן קצר מאוד אחרי ששבה בתשובה שלימה והכירה את בוראה. אחד הדברים אליהם התחברה במיוחד היה נושא התפילה - כי כמה אושר וכמה התרגשות מעניקה העובדה שיש לך מישהו לפנות אליו, בכל עת ובכל שעה, ולספר את המציק והמעיק!

מאז, היתה מתפללת בהתרגשות יתירה ובדבקות של ממש, בין היתר - על זיווגה המתעכב. תלאות החיים וגלגוליהם - מאז היתה נערה באוירה אחרת ובסביבה שונה, גרמו לכך שלא היה קל למצוא את זיווגה. על בעיה זו שפכה דמעות כמים בכל תפילה, ואין פלא כי לא מיהרה למטוס, בשעה שהיא מתפללת על צרכים חשובים בהרבה!

והנה, הפלא ופלא, אותה נערה ששבה בתשובה והתפללה - היא זו שהוצעה לאותו דייל שחזר בתשובה בעקבות תפילתה! הדייל שהכיר את יופי היהדות וקסם התפילה והנערה שכמעט הפסידה טיסה והיתה לו לדמות מופת - הפכו לזוג מאושר! הסיפור הזה, שכולו אמיתי ואומת מפי בעלי המעשה, מאיר את עינינו: שום טיסה לא בורחת, ושום משימה חשובה לא תונח, בגלל תפילה נרגשת. כשיהודי נכנס לתפילה, הוא 'נכנס' בכל מהותו אליה, ואם רק יחוש וירגיש כי ברגעי התפילה בעיותיו הגדולות והקטנות נפתרות ומצוקותיו השונות באות עכשיו על פתונון המלא - כי אז יראה זאת בעיניו!

הנערה כבר החלה לעשות את דרכה אל מחוץ לאולם ההמתנה, ולפתע הבחינה בהמולה שוקקת, ולא מעט מהפרצופים שהיו איתה באולם ההמתנה וכבר עלו על המטוס - שבו נראו לפתע באולם ההמתנה... היא התפלאה וביררה, ונאמר לה כי עקב תקלה לא צפויה הטיסה טרם יצאה. 'המתיני עימנו', אמר לה אחד הנוסעים, 'כי תוכלי להספיק לעלות על הטיסה לכשתצא, מי יודע מתי...'

למעלה משעתיים נמשכה הבדיקה, במהלכה איש מהטכנאים המנוסים והמקצועיים לא הבין מניין חדר העשן לתא הטייס, עד שהיו כבר מי שחשדו שהטייסים בדו את הסיפור מליבם. המטוס שב ונבדק, כל מערכתיו נבחנו היטב, ולסיום - התבקשו הנוסעים לשוב ולעלות על המטוס, כשאותה נערה ביניהם...

כעת שב המטוס אל מסלול ההמראה, ובקלות חלקה האיץ על המסלול, המריא אל בין העננים ונעלם בשחקים. ציפור המתכת הענקית המריאה ללא כל תקלה, ובלי שום הסבר מניין נבע העשן קודם לכן. לאחר שסיים לחלק שתיה לנוסעים, התיישב דייל לצידו של הרב זאיד, תוך שהוא תמיה בקול לסיבת התקלה המסתורית שאיש לא הבין מניין נבעה...

'זה פשוט!' - אמר הרב זאיד, 'תקלות לא מתרחשות סתם כך. אסביר לך משהו. אתה רואה את הנערה שיושבת בטור השלישי במושב השמאל? היא היתה שקועה בתפילה, ובפעם הראשונה המטוס יצא בלעדיה. נו, אבא אהוב שבשמים לא מותיר את בנותיו המתפללות מאחור - והוא אסר תקלה מסתורית שעייבה את הטיסה, כדי שאותה נערה לא תינזק!' - הסביר הרב בחיון...

הדייל היה המום ונרגש כאחד. 'עד כדי כך להתחבר לתפילה?!' - פרצה מפיו התמיהה, 'עד כדי ספסוף טיסה ולא להבחין כי מכריזים את השם ברמז?!' - תמה באוזני הרב. ואילו הרב סיבר את אוזנו של הדייל שלא חונק על ברכי התורה והמצוות, והסביר לו כי רגעי התפילה הם רגעי התחברות וקירבה יקרים עם בורא עולם, רגעים בהם העולם כולו עוצר מלכת... 'אבא שבשמים שומע את קול בניו ובנותיו', הסביר הרב בפשטות, 'והוא אוהב את קולות התפילה העולים אליו מכל מקום, גם משדה התעופה. ומי יודע, הוסיף בריצה, 'אולי כל העיכוב מתקלה מסתורית לא מוסברת - לא נועד אלא למען אותה נערה מתפללת...'

הדבר פתח את סגור לבו של הדייל, והרב זאיד, הנמנה על בכירי המרצים בארגון 'ערכים', המשיך להסביר ללב היהודי הנרגש שנפתח לפתע. הוא סיפר לדייל על הקירבה הייחודית שיש לכל יהודי, בכל מצב ובכל מקום, עם אביו שבשמים. הוא תיאר בהתרגשות את הזכות הכבירה לפנות לאותו אבא ולהתפלל על החיים ועל כל מה שחשוב, ולנוכח הצימאון הרב של הדייל לשמוע עוד - הזמין אותו להצטרף לסמינר

ולמות רחבי ידיים, מזוודות מתגלגלות במרוצה, המולה שוקקת וכריזות במגוון שפות - זהו הנוף המקדם את פני הבאים בשערי נמל התעופה בלוד. ככל שהצעדים מתקדמים לקראת איזור ההמראות, הופכת ההמולה לשוקקת יותר, עצבנית יותר, קולנית יותר...

עם מעבר ביקורת הדרכונים ואחרי ה'דיוטי פרי', מגיעים לאולם בו ממתנים לפתיחת שערי המטוס. בבוקר אחד, לפני כ-12 שנים, עמדה בו נערה צנועה אחת, פניה בסידורה הקטן, מרחפת בתוך ענן משלה במרכז ההמולה השוקקת - הלא היא שקועה כעת בתפילה!

בין הממתנים לטיסה, נמנה גם הגאון רבי חיים זאיד שליט"א, שהיה אמור לטוס לצרפת. מישהו היסב את תשומת לבו לעובדה שעומדת בצד נערה השקועה בתפילה נלהבת, וכדאי להזכירה עם פתיחת שערי המטוס. ואכן, ברגע שהוכרז כי נפתחו שערי טיסה מס' 707 לפריז, אותה לה כי עליה לארוז את תיקה ולעלות לטיסה, אלא שבדיוק אז הגיעה הנערה לתפילת שמונה עשרה, ונעמדה בקצה הטרמינל, מליטה פניה בסידורה הקטן, פוסעת 3 פסיעות לאחור ומתרכזת בתפילה...

דקות בודדות חולפות, המטוס התמלא, כל הנוסעים כבר ישובו בכסאותיהם ומיעוטם כבר חגרו חגורות לקראת ההמראה. אחד הדיילים דיווח על מושב ריק, הוא המושב הרשום לאותה נערה מתפללת. מישהו מצוות שדה התעופה קרא בשמה שוב ושוב במערכת הכריזה, אלא שהדבר לא הצליח לנתק מהתפילה הנרגשת, היא כלל לא שמעה את הכרזה...

חולפות עוד מספר דקות, שמה של הנערה הוכרז שוב ושוב במערכת הכריזה, אך היא לא באה, אף לא שמעה. הטייס נעל את הדלתות, התנתק מהשרוול, והכריז לקפל את השולחנות ולהקד חגורות. חוטמו של המטוס החל לנוע לאחור, חלונותיו הכהים החלו מתקדמים לעבר מסלול ההמראה... הנערה עדיין שקועה בתפילתה, אין לה מושג או קצה ידיעה כי המטוס יוצא לדרך. הטייס התיישר על המסלול והחל מאיץ - - - 'או, עשן!' - - -

צווח לפתע טייס המשנה לעבר הקברניט, שאך הניע ראשו לאחור ונרתע. עשן סמיך ואפורי החל עולה בתא הטייס, ושני הטייסים מיהרו ללחוץ על כל כפתורי החרום האפשריים. הם כיבו את המטוס מיד, ורק אחרי דקות לא קצרות נגרר המטוס באמצעות רכב ביטחון, בחזרה לחיקוי החמים של שדה התעופה, שם הורדו ממנו הנוסעים והוחלפו בצוותים טכניים מקצועיים, שהחלו לסרוק ולבחון את כל מערכות המטוס.

בינתיים, הנערה סיימה את תפילתה, הביטה לרגע באולם הנוסעים והבינה כי הטיסה יצאה בלעדיה. היא ארזה את צרורה הקטן, וכבר עשתה דרכה לצאת אל משרדי החברה, לברר על הטיסה הבאה... בדיוק בשלב הזה הגיעו הנוסעים המאוכזבים מבטן המטוס, אינם מבינים על מה ולמה התרחשה תקלה מסתורית שכזו...

"תקלות לא תרחשות סתם כך. אבא אהוב שבשמים לא מותיר את בנותיו המתפללות מאחור..."

פרשת שבוע

הרב אליהו רוסתמי

נח לשמים ונח לבריות

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל שואל, למה כתוב בפסוק ג' פעמים נח. אפשר היה לכתוב "אלה תולדות נח, איש צדיק תמים היה בדורותיו, את האלקים התהלך".

ומסביר שכדי להיות צדיק צריך להיות נח למקום ונח לבריות, וכל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו. ישנם רבים שבין אדם למקום הם צדיקים גמורים, ומדקדקים בתפילין ומניחים רש"י ורבינו תם ושימושה רבה, וטובלים במקוה, ומגדלים זקן עד הרצפה, אבל בין אדם לחברו מתנהגים מתחת לכל ביקורת, לא מפרגנים, לא מעניקים, אין להם הכרת הטוב, לא רואים ולא "סופרים" אף אחד, לא אשה לא ילדים לא אבא ולא אמא! ה' ירחם עליהם, זה לא צדיק!

יש אנשים שיש להם ארגוני חסד אדירים ובין אדם לחברו הם 10, אבל בין אדם למקום כלום, לא שבת לא תפילין ולא צניעות! אם אתה אומר לו תחזור בתשובה הוא אומר וכי גנבתי או רצחתי, והוא לא מבין שעשרת הדיברות מחולקים, חמשה בצד ימין וחמישה בצד שמאל. בצד הימני בין אדם למקום, אנכי ה' אלקיך, לא יהיה לך אלהים אחרים, לא תשא שם ה' לשוא, זכור את יום השבת לקדשו, וכבד את אביך גם נכנס בין אדם למקום, כי שלושה שותפים באדם, הקדוש ברוך הוא אבא ואמא. ובאמת אבא ואמא לא נותנים כלום, אבל הקדוש ברוך הוא מחשיב אותם כשותפים בשתי שלישי (66.6%), תופסים את רוב המניות, אבל אם הקדוש ברוך הוא יקח את החלק שלו לא נשאר כלום. אבל הוא נותן לאבא ואמא תחושת עליונות ולכן צריך לזיזור גם בכבוד אב ואם!

בצד השמאלי זה בין אדם לחברו, ולכן כדי להיות צדיק צריך להיות פעמיים נח, אלה תולדות נח – נח!

אלא שכתוב עוד נח בסוף הפסוק, "את האלקים התהלך נח!" בשביל מה?

אלא לפעמים יש התנגשות בין נח למקום לנח לבריות, כגון אם השכן מתקתק לך בדלת ואומר "שלום כבוד הרב, ברצוני להזמין אותך לבר מצוה של הבן", אתה שואל את השכן היכן הבר מצוה, אומר לך "בגן אורנים, ובתכנית, רקדנים ורקדניות, והכל מעורב". ואתה אומר לו שאסור לך להשתתף באירוע והוא אומר "אתה שכן שלי עשרים שנה דלת מול דלת, ולא תכבד אותי, אני רוצה לראות אותך באירוע", עכשיו נכנסת למצב לא נעים, אתה רוצה להיות נח עם הבוס (אלקים) וגם נח עם השכן. וזה לא הולך ביחד, אז אם איזה נח הולכים. אומר הפסוק את האלקים התהלך נח! הנח השלישי בא לומר לך שאם אתה לא יכול ללכת עם כולם בנח, תלך עם האלקים, וכמו שכתוב "ומצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם".

הרב רועי גנון

פינת ההלכה

ברכת ברך עלינו

מנהג ארץ ישראל להתחיל להתפלל על הגשם ב-ז' בחשוון (השנה מיום שני בלילה), ומנהג הספרדים לומר נוסח "ברך עלינו", ומנהג האשכנזים לומר תמיד "ברך עלינו" ורק בימות הגשמים אומרים "ותן טל ומטר לברכה", ובימות החמה אומרים רק "ותן ברכה" וכו'.

משמיני עצרת אנו אומרים בתפילה "משיב הרוח ומוריד הגשם" במקום "מוריד הטל", וזה נקרא מזכירין את הגשמים אולם עדיין אין מתפללים עליהם, וב-ז' בחשוון מתחילים להתפלל על הגשמים שירדו, והטעם מפני שעם ישראל היה עולה לירושלים לחוג את חג הסוכות וחול המועד, וכדי שיספיק אחרוני העולים להגיע לביתם ולא ירד עליהם גשם לכך לא מתפללים רק עד ז' בחשוון שאז כבר כולם הגיעו לביתם.

כיום שאין בית המקדש בכל זאת מתחילים לומר "ברך עלינו" מ-ז' בחשוון, כיוון שעדיין יש פירות ותבואה בשדות, ומחכים עד שיעבור זמנם ומתחילים להתפלל על הגשמים.

בנוהג שבעולם אדם שהוא רעב ומישהו ונותן לו פרוסת לחם קטנה כמה אותו רעב מוקיר טובה לאותו אחד, אולם אם הוא מפרנסו תמיד שלא יבוא לידי רעב אזי כח ההרגל שאחר כמה פעמים אותו הוקרה יורדת אע"פ שכולם יודעים שזה שמפרנסו תמיד טובתו מרובה משל זה שנתן לו פעם אחת פרוסת לחם, הנמשל הוא כלפי ה' יתברך שהוא מוריד הגשם ומחיה את העולם ומרוה את כל היבולים, וזהו חסד גדול שעושה ה' יתברך עם בני אדם שנותן להם גשם.

וחז"ל הפליגו במעלת יום שירידים בו גשמים, שהוא כמו יום שנתנה תורה לעם ישראל, וכמו יום שנבראו שמים וארץ ועוד כהנה.

אמרו חז"ל שירידים גשמים רק בשביל בעלי אמונה, ולכאורה מה שונה אמונה זאת משאר מעשים טובים? אלא אמר הקב"ה כל זמן שיש אמונה בין בני אדם כגון פלוני הפקיד אצל פלוני כסף או איזה חפץ ולא היה עדים, ואותו אחד לא כופר בפקדון, או שאדם מצא מציאה ואף אחד לא ראה שהוא מצא אותה והוא משיב לבעליה, או כל שאר דברים שאדם יכול להסתיר מחברו ובכל זאת אינו משקר ואינו גונב שאר הבריות, באותה שעה אומר ה' יתברך חייב אני להוריד להם גשמים, אפילו אין להם אלא זכות זו בלבד, שהרי אתמול חרשו אדמתם והטמינו שם זרעים והאמינו בי שאני אוריד להם גשם, וכשם שאינם מכזבים איש באחיו כך אני לא יכול לכזב בהם. (ספר התודעה)

אם אמר "ברך עלינו" אחר שמיני עצרת קודם ז' בחשוון, יצא ידי חובה, ואפילו אם נזכר קודם שסיים תפילתו ימשיך בתפילתו ולא יחזור, אולם טוב שאחר שסיים תפילתו יחזור ויתפלל בתנאי של נדבה.

אם התחיל "ברכנו" במקום "ברך עלינו", כל זמן שלא חתם בשם ה' בסוף הברכה (היינו ברוך אתה ה'), יחזור לתחילת הברכה ויאמר ברך עלינו.

אם התחיל "ברכנו" וכבר הזכיר שם ה', שאמר ברוך אתה ה' ונזכר שלא אמר "ברך עלינו", יאמר "למדני חוקיך" ויחזור לתחילת ברכת "ברך עלינו".

אם אמר "ברכנו" וכבר סיים את הברכה, יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה" לפני שמתחיל ברכת "תקע בשופר", וטוב שגם בברכת "שמע קולנו" לפני שאומר "כי אתה שומע תפילת כל פה" יחזור ויאמר "ותן טל ומטר לברכה".

אם אמר "ברכנו" וכבר התחיל ברכת "תקע בשופר", אפילו אמר רק תיבת "תקע", ימשיך בתפילתו ובברכת "שמע קולנו" קודם שאומר "כי אתה שומע תפילת כל פה" יאמר "ותן טל ומטר לברכה".

אם אמר "ברכנו" וכבר חתם ברכת "שומע תפילה" יאמר "ותן טל ומטר לברכה" לפני שמתחיל ברכת "רצה".

אם אמר "ברכנו" וכבר התחיל ברכת "רצה", אפילו אם התחיל רק תיבת "רצה", וכן אם נזכר בברכות שלאחר מכן, כל זמן שלא אמר "יהיו לרצון" שאחר "אלוקי נצור", יחזור לברכת השנים וימשיך את תפילתו משם והלאה כסדר.

אם אמר "ברכנו" ונזכר אחר שכבר אמר "יהיו לרצון" שאחר "אלוקי נצור" צריך לחזור לראש התפילה, ואפילו לא עקר רגליו, וכל שכן שאם כבר עקר רגליו שצריך לחזור ולהתפלל מתחילת התפילה.

הדוגמאות הן רבות, וגילו של התהליך כגיל האנושות, ומספר ה"גלמים" כמספר היצירות: החקלאות, התעשייה, האמנות, הדמוקרטיה, כל אלה חדלו להיות כלים, והפכו למטרות המכתיבות "ערכים".

תקצר היריעה מלהרחיב ולהראות זאת, וניתן כמה דוגמאות: בני האדם הולכים לעבודה. למה? כדי להתפרנס. העבודה היא כלי לשרת את המטרות שלנו. באים רבים וטועים והופכים את העבודה למטרה. נהיים משועבדים לעבודה. מי שנמצא בעבודה שלא לצורך קיומי ועל חשבון זמן איכות עם הילדים והמשפחה האם הוא הופך את העבודה לעבודה זרה!?

הרכב הומצא לשרת את בני האדם. והיום יש מי שנהיה עבד לרכב: מפנק את הרכב בגלגלי מגנזיום, מערכת מולטימדיה, מעמד לסלולר ודיבורית, ריפודי עור ופוליש וקס קריסטלי כל יומיים, ואוי לילד שילכלך את ה"גולם".

כלי התקשורת המודרניים נועדו ביסודם לקצר הליכים ולחסוך זמן ובכך לפנות זמן ומרץ לעיסוקים חשובים. אך כמו שהנחש הפך ממשרת למקלקל, וכמו שהשמש והירח הפכו להיות (עבור עובדי הע"ז) למכתיבי ערכים, כך גם כלי התקשורת המודרניים. הם אינם מקשרים בין האדם למטרותיו, הם מכתיבים את ה"מטרות".

כשהאדם משתעבד ל"כלי" מאבד הוא את אישיותו, מגורש הוא, אפוא, מגן עדן, וחדל להיות אישיות יוצרת, והופך להיות לבובת-תיאטרון מובלת. כמה עלוב עולמו הפנימי של האדם "המכור", כל הזמן מרגיש הוא כי עליו להיות מקושר החוצה, הוא מכור למכשירו, (גם אם מדובר במכשיר כשר, וקל וחומר כשמדובר במכשיר שאיננו) הוא איננו מסוגל להיות עם עצמו והוא חייב לדעת מה קורה, גם כשלא קורה שום דבר...

אנשים מוחקים את עולמם הפנימי. בלא גירוים מבחוץ, אין להם על מה לחשוב, וממילא מחפשים הם בעולם הדמיון, ומתרפקים אל המוטאציה המשוכללת ביותר של הנחש הקדמוני, המחך ידיו בהנאה ואומר – שלי הם.

יותר ויותר אנשים מתעוררים היום להבין כי יש לפעול, יש להרחיק את הנחש המודרני הרחק כמטחוי הקשת, הן מלבנו והן מגבולנו, וכשנפתח פתח להרחיקו כאן למטה, יסייע לנו הקב"ה מלמעלה לבערו ולבטלו.

הרב יהודה שמעוני מנ"ח שיעור בישיבת אור דוד
למנוון הרצאות נוספות כנסו לאתרנו Rabenu.com

מי רוצה להילחם עם נחש בורמזי?

בתערוכת הטכנולוגיה הגדולה שהסתיימה לפני כמה חודשים בטיוואן, התרחשה מגמה מרתקת: להמציא טכנולוגיה, שתעזור לבעיות קשב וריכוז שנוצרו כתוצאה מהטכנולוגיה. כן, אתם קוראים נכון. להמציא טכנולוגיה שתציל אותנו מאסונות הטכנולוגיה. אבסורד!! "הגולם קם על יצורו".

מערש ההיסטוריה ולכל ארכה, ה"גלמים" שיוצר האדם, או שנוצרו עבורו, קמים על יוצריהם. בדרך כלל, באשמתו ואף בסיועו של האדם עצמו - לרע לו. כבר על הנחש הקדמוני אמרו חז"ל, כי עשוי היה להיות משרת נאמן וטוב, אך האדם הניח לו להרים ראש, להדריך אותו ולהפיל אותו, תחת שיהיה לכלי המסייע לו.

איך התחילו לעבוד עבודה זרה?

מספר הרמב"ם: בימי אנוש (נכדו של אדם הראשון) טעו בני האדם טעות גדולה, אמרו: הואיל והאל ברא כוכבים אלו וגלגלים אלו להנהיג את העולם, ונתנם במרום, וחלק להם כבוד, והם שמשים המשמשים לפניו -ראויים הם לשבחם ולפארום, ולחלוק להם כבוד.

כיון שעלה דבר זה על ליבם, התחילו לבנות לכוכבים היכלות, ולהקריב להם קרבנות, ולהשתחוות למולן - כדי להשיג רצון הבורא, בדעתם הרעה. וזה, היה עיקר עבודה זרה.

וכיון שארכו הימים, נשתקע השם הנכבד והנורא מפי כל היקום ומדעתם, ולא הכירוהו: ונמצאו כל עם הארץ והנשים והקטנים, אינן יודעין אלא הצורה של עץ ואבן, שנתחנכו מקטנותן להשתחוות להן ולעובדן, ולהישבע בשמן. (הלכות עבודה זרה פרק א)

השמש והירח חדלו להיות משמשים, כלים המנוצלים על ידי האדם כדי להגיע למטרותיו ולתכליתו. במקום זאת הפכו להיות ליצורי המטרות עצמן.

רוצה לטעום טעמה של תורה?

הנך חוזמן לבוא וללמוד בישיבתנו הקדושה בדאשות

הרה"ג דניאל זר שליט"א

ביחד עם צוות נרחב של תלמידי חכמים ואברכים

המלמדים ומרוממים את בני הישיבה בתורה

ויראת שמים עם יחס אישי ומתוך הארת פנים

ארוחות ברמה גבוהה, חדרי מגורים נקיים וממוזגים,

יציאה לטיולים ובריכות, מחנה קיץ ועוד.

03-5701212

המכבים 108 בני ברק

info@rabenu.com

